

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมอาชีวศึกษาได้ริเริ่มให้มีระบบการจัดสรรโควตาแก่นักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนต้น เข้าเรียนต่อประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษาส่วนภูมิภาค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2523 โดยมีความมุ่งหมายดังนี้คือ

1. ให้นักเรียนในท้องถิ่นของแต่ละจังหวัดได้ เข้าเรียนต่อ ในจังหวัดที่ตนอาศัยอยู่ แทนที่จะต้องมาเรียนในกรุงเทพมหานคร หรือตามเมืองใหญ่ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงและสร้างปัญหาอื่นตามมา

2. ให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีโอกาสได้ตัดสินใจ เลือกเรียนอาชีพใดอาชีพหนึ่งได้ถูกต้อง โดยได้รับการแนะแนวอย่างถูกวิธี เพื่อเตรียมตัวเข้าเรียนต่อ ปวช.

3. ให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของแต่ละโรงเรียนในจังหวัดต่าง ๆ มีโอกาสได้แข่งขันกันเล่าเรียน เพื่อให้ได้ผลการเรียนดี และมีความประพฤติเรียบร้อยเพื่อตนเองจะได้รับโควตา เพราะกรมอาชีวศึกษาได้กำหนดระดับผลการเรียนและความประพฤติไว้ในหลักเกณฑ์ของการคัดเลือกประเภทโควตาด้วย

4. เพื่อกระจายความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพให้แก่ท้องถิ่นต่าง ๆ โดยทั่วถึงและเกิดความเป็นธรรม

ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนภูมิภาค สังกัดกรมอาชีวศึกษาที่เปิดสอนระดับ ปวช. ได้ดำเนินการรับนักเรียนโดยวิธีจัดสรรโควตาจนครบทุกแห่งแล้ว ดังนั้น การดำเนินงานในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนต่อ ปวช. จึงมี 2 วิธีควบคู่กัน คือ วิธีจัดสรรโควตา และวิธีสอบคัดเลือก มีวิธีดำเนินการแต่ละวิธีดังนี้คือ

วิธีจัดสรรโควตา กำหนดเป้าหมายไม่เกินร้อยละ 50 ของจำนวนนักเรียนที่จะรับเข้าเรียน ปวช. ทั้งหมด กรมอาชีวศึกษาได้จัดทำเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกให้

สถานศึกษาแต่ละแห่งใช้เหมือนกัน โดยเริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 จนถึงปัจจุบัน มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

ขั้นที่ 1 กรมอาชีวศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสำหรับดำเนินการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนต่อ ปวช. โดยวิธีจัดสรรโควตาสถานศึกษาละ 1 ชุด ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์จังหวัดเป็นประธาน หัวหน้าสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาเป็นรองประธาน หัวหน้าสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา บุคคลภายนอกที่เห็นสมควร เป็นกรรมการ และผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

ขั้นที่ 2 สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาส่งแบบสอบถามความประสงค์เข้าเรียนต่อ ปวช. ให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 3 ในจังหวัดนั้น ๆ โดยแจ้งความประสงค์ที่จะเข้าเรียนต่อเพียงสาขาวิชาเดียว และในสถานศึกษาแห่งเดียวเท่านั้น ตอบเสร็จแล้วส่งเก็บไว้ที่โรงเรียนที่ตนกำลังศึกษาอยู่ 1 ชุด และส่งคืนสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา 1 ชุด

ขั้นที่ 3 นำรายชื่อนักเรียนที่แจ้งความประสงค์ไว้พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานอื่น ๆ ของนักเรียนแต่ละคนเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก โดยใช้เกณฑ์และวิธีการที่กรมอาชีวศึกษากำหนด

ขั้นที่ 4 นักเรียนที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกจากคณะกรรมการแล้วไปยื่นใบสมัครเข้าเรียนต่อ และรายงานตัวที่สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามวัน และเวลาที่กำหนด

วิธีสอบคัดเลือก จำนวนเป้าหมายการรับนักเรียน คือ จำนวนที่เหลือจากจำนวนที่จัดสรรโควตาแล้ว ซึ่งจะมีประมาณร้อยละ 50 ของจำนวนนักเรียนที่จะรับเข้าเรียน ปวช. ทั้งหมด ขั้นตอนการดำเนินงานคือ เปิดรับสมัครทั่วไปและสอบคัดเลือกพร้อมกันทั่วประเทศ โดยให้แต่ละสถานศึกษาดำเนินการสอบคัดเลือกเอง

ปัจจุบันกรมอาชีวศึกษาได้รับแจ้งสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดสรรโควตาแก่นักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าเรียนต่อ ปวช. จากหลายฝ่ายด้วยกัน สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากแต่ละฝ่ายได้แก่

1. นักเรียนประเภทโควตาที่ผ่านการคัดเลือกของคณะกรรมการแล้ว มีจำนวนมากกว่าไม่มามีรายงานตัว ก่อให้เกิดปัญหาแก่สถานศึกษาในการรับนักเรียนเพิ่มเติม เพื่อให้เต็มชั้นเรียน ตามเป้าหมายที่กรมอาชีวศึกษากำหนดให้รับ

2. เกณฑ์ที่กรมอาชีวศึกษากำหนดให้คณะกรรมการ ใช้พิจารณาคัดเลือกประเภทโควตา ควรจะได้แก้ไขปรับปรุง เช่นการกำหนดให้นักเรียนต้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษไม่ต่ำกว่า 4 ภาคเรียน และได้เกรดเฉลี่ยสะสมในวิชาภาษาอังกฤษทั้ง 4 ภาคเรียน ดังกล่าวไม่ต่ำกว่า 2 ซึ่งวิชาภาษาอังกฤษเป็นเพียงวิชาเลือกที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อาจจะไม่เลือกเรียนเลย หรือเลือกเรียนบ้างแต่ไม่ครบทั้ง 4 ภาคเรียน แต่นักเรียนอาจจะเรียนทางด้านวิชาชีพที่ตนถนัดได้ดี และสมัครเข้าเรียน ปวช.ตรงตามสาขาวิชาที่ตนได้เรียนมาตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้น เช่น ในขณะที่เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเลือกเรียนวิชาอาชีพโปรแกรมเกษตรกรรม และสมัครเข้าเรียน ปวช. ในสาขาวิชาเกษตรกรรม แต่ไม่ได้เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษมาครบตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงไม่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้เข้าเรียน ปวช. ดังนั้น ควรจะได้พิจารณาวิชาอาชีพเป็นสำคัญ มากกว่าที่จะพิจารณาวิชาภาษาอังกฤษ เพราะนักเรียนมีความถนัดและสนใจ วิชาอาชีพเกษตรกรรม แต่กลับไม่มีโอกาสได้เข้าเรียน

3. มีท่านผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ เสนอแนะว่า การจัดสรรโควตามีจุดอ่อนที่ควรจะต้องปรับปรุง คือ นักเรียนที่เรียนดีและได้รับโควตา ส่วนใหญ่เป็นเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางขึ้นไป เพื่อให้สถานศึกษาของรัฐได้รับการคนจนตามสมควร จึงควรปรับปรุงระเบียบนี้ โดยแบ่งเป็นนักเรียนที่เรียนดีส่วนหนึ่ง และนักเรียนที่พอเรียนได้แต่ยากจนอีกส่วนหนึ่ง หรือวิธีอื่นใดตามที่เห็นว่าเหมาะสม ทั้งนี้ โดยยึดหลักการว่าให้โอกาสแก่นักเรียนที่พอเรียนได้แต่ยากจน ได้รับโควตาตามสมควร

ด้วยเหตุที่การจัดสรรโควตาแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าเรียนต่อ ปวช. ในสถานศึกษาส่วนภูมิภาค สังกัดกรมอาชีวศึกษามีปัญหาเกิดขึ้นดังกล่าวแล้วข้างต้น แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้แต่ประการใด ผู้วิจัยจึงเห็นว่าก่อนที่จะให้มีการปรับปรุงแก้ไขการจัดสรรโควตา สมควรที่จะได้ศึกษาวิจัยเรื่องนี้เสียก่อน โดยศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวแล้ว เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขการจัดสรรโควตาโดยรีบด่วนต่อไป ผู้วิจัยจึงได้ทำเรื่องขออนุมัติกรมอาชีวศึกษาเพื่อขอศึกษาวิจัยเรื่องนี้ และ

กรมอาชีวศึกษาได้อนุมัติให้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ได้ตั้งแต่วันที่ 28 พฤศจิกายน 2528

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรโควตาพบว่า มีผู้ทำการเปรียบเทียบลักษณะด้านต่าง ๆ ของนิสิตระดับมหาวิทยาลัยประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกกับประเภทโควตาบ้างแล้ว เช่น เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2526) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการกระจายความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ด้วยการให้โควตาเข้าเรียนมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา รุ่นปีการศึกษา 2522-2524 พบว่า นักเรียนโควตามารายงานตัวเข้าเรียนสูงกว่านักเรียนที่สอบร่วมโดยทบวงมหาวิทยาลัย และเมื่อเข้าศึกษาแล้วปรากฏว่านิสิตประเภทโควตามีอัตราคงอยู่สูงมากร้อยละ 98.33 ของนิสิตประเภทโควตาที่เรียนต่อในชั้นปีที่สูงขึ้นไป ซึ่งตรงกันข้ามกับนิสิตที่สอบร่วมโดยทบวงมหาวิทยาลัย มีอัตราคงอยู่เพียงร้อยละ 87.94 แสดงว่านิสิตที่ทบวงสอบมีอัตราการออกกลางคันสูงกว่านิสิตประเภทโควตา ปัญญา อีระวิทย์เลิศ (2527) ได้ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกกับประเภทโควตาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาลักษณะของนิสิต 7 ด้าน คือ ภูมิหลังทางครอบครัว อัตราการมารายงานตัว อัตราการออกกลางคัน การปรับตัวทัศนคติต่อการเรียนการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า บิดามารดาของนิสิตประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกส่วนใหญ่มีอาชีพประกอบการค้า ในขณะที่บิดามารดาของนิสิตประเภทโควตาส่วนใหญ่คืออาชีพเกษตรกร ส่วนระดับการศึกษาของบิดามารดาของนิสิตทั้งสองประเภทไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรโควตาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการจัดสรรโควตาแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าเรียน ปวช. นั้นสมควรจะให้ดำเนินการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ปวช. ประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกกับประเภทโควตา 5 ด้าน คือ ภูมิหลังทางครอบครัว ภูมิหลังทางการศึกษา อัตราการมารายงานตัว อัตราการออกกลางคัน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการดำเนินงานในการจัดสรรโควตาของกรมอาชีวศึกษาโดยตรง ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ภูมิหลังทางครอบครัว เหตุผลที่เลือกศึกษาตัวแปรนี้เพื่อจะได้ทราบว่า บิดา มารดาของนักเรียนประเภทโควตามีอาชีพและระดับการศึกษาเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก เพื่อนำมาปรับปรุงการคัดเลือกนักเรียน ให้มีการกระจายความเสมอภาค ในโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพอย่างทั่วถึงกันตามสัดส่วนที่เหมาะสม

2. ภูมิหลังทางการศึกษา เหตุผลที่เลือกศึกษาตัวแปรนี้เพื่อจะได้ทราบว่า นักเรียนประเภทโควตาเลือกเรียนในชั้นกลุ่มวิชาใด และมีความสอดคล้องกับสาขาวิชาที่ตนเข้าเรียนมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก

3. อัตราการมารายงานตัว เหตุผลที่เลือกศึกษาตัวแปรนี้เพื่อจะได้ทราบว่า นักเรียนประเภทโควตามารายงานตัวมากน้อยเพียงไร เมื่อเปรียบเทียบกับประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกและมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงการดำเนินงาน ให้รัดกุมยิ่งขึ้น ซึ่งจะมีผลให้อัตราการมารายงานตัวเพิ่มสูงขึ้นได้

4. อัตราการออกกลางคัน เหตุผลที่เลือกศึกษาตัวแปรนี้เพื่อจะได้ทราบว่า นักเรียนประเภทโควตากลางคันมากน้อยเพียงไร เมื่อเปรียบเทียบกับประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกและมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง เพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขปัญหา แต่ละสาเหตุให้สามารถลดอัตราการออกกลางคันลงได้มากที่สุด ซึ่งจะช่วยลดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาได้ทางหนึ่งด้วย

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เหตุผลที่เลือกศึกษาตัวแปรนี้เพื่อจะได้ทราบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประเภทโควตาและประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก แตกต่างกันหรือไม่ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาหาตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบลักษณะของนักเรียนระดับ ปวช. ประเภทโควตากับประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ภูมิหลังทางครอบครัว
2. ภูมิหลังทางการศึกษา

3. อัตราการมารายงานตัว
4. อัตราการออกกลางคัน
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

จากงานวิจัยของปัญญา อีระวิทย์เลิศ พบว่าอาชีพบิดาและมารดาของนิสิตประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกและประเภทโควตาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางส่วน แตกต่างกัน แต่ระดับการศึกษาของบิดาและมารดาของนิสิตทั้งสองประเภทไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ภูมิหลังทางครอบครัวของนิสิตมหาวิทยาลัยกับนักเรียนปวช. ทั้งสองประเภทคงมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ในด้านภูมิหลังทางการศึกษานั้น กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับการคัดเลือกนักเรียนประเภทโควตาไว้ด้วย เช่น ระดับคะแนนวิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาชีพ ส่วนนักเรียนประเภทที่สอบคัดเลือกนั้นไม่ได้กำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนวิชาใดเลย และวิชาภาษาอังกฤษนั้นเป็นวิชาที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอาจจะไม่เลือกเรียนก็ได้ เพราะไม่ได้เป็นวิชาบังคับ แต่นักเรียนประเภทโควตาจะต้องเลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษมาด้วยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สำหรับวิชาการงานและอาชีพนั้นไม่ได้กำหนดไว้ทั้งประเภทโควตาและประเภทสอบคัดเลือก ว่าจะต้องเรียนสาขาวิชาใดมาจึงจะเข้าเรียนในสาขาเหล่านั้นได้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า นักเรียนประเภทโควตาจะต้องเป็นผู้ที่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษและเข้าเรียนในสาขาวิชาชีพที่ตรงหรือสอดคล้องกับสาขาวิชาการงาน และวิชาอาชีพที่ตนได้ตัดสินใจ เรียนมาแล้วตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ในด้านการมารายงานตัว และการออกกลางคันนั้น เนื่องจากการจัดสรรโควตาได้ดำเนินการเสร็จสิ้นก่อนที่จะให้มีการสอบคัดเลือกทั่วไป ดังนั้น นักเรียนคนใดที่ได้โควตาให้เข้าเรียนแล้ว มีความประสงค์จะไปสมัครสอบคัดเลือกเข้าเรียนสาขาวิชาอื่นหรือที่สถาบันการศึกษาอื่นได้ โดยไม่จำเป็นต้องสละสิทธิ์ที่เรียนที่ได้โควตาก่อน ฉะนั้นนักเรียนอาจจะสละสิทธิ์ภายหลังจากสอบคัดเลือกเข้าเรียนที่อื่นได้แล้ว ในด้านการเรียนนั้นคาดว่านักเรียนประเภทโควตาคงจะมีความพอใจ และตั้งใจเรียนในสาขาวิชาที่ตนเข้าเรียน เพราะได้ตัดสินใจเลือกเรียนมาแล้วตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และจะเรียนจนจบหลักสูตร จากเหตุผลดังกล่าวมานี้ทำให้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานได้ว่า

1. ภูมิหลังทางครอบครัวของนักเรียนประเภทโควตา และประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกแตกต่างกัน
2. ภูมิหลังทางการศึกษาของนักเรียน
 - 2.1 เกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จจากชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนประเภทโควตาสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก
 - 2.2 อัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนประเภทโควตา สูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก
 - 2.3 อัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาการงาน ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตรงกับสาขาวิชาที่เข้าเรียนของนักเรียนประเภทโควตา สูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก
 - 2.4 อัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพ ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตรงกับสาขาวิชาที่เข้าเรียนของนักเรียนประเภทโควตา สูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก
3. อัตราการมารายงานตัวของนักเรียนประเภทโควตาค่ากว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก
4. อัตราการออกกลางคันของนักเรียนประเภทโควตาค่ากว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประเภทโควตาสูงกว่าประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาระดับนี้มีขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1. เนื่องจากกรมอาชีวศึกษาให้มีการจัดสรรโควตาเฉพาะสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคเท่านั้น ดังนั้น ประชากรคือนักเรียน ปวช. ในสถานศึกษาส่วนภูมิภาคเท่านั้น
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพหลักสูตร 3 ปี ที่เข้าเรียนในปีการศึกษา 2526-2528 ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา 3 ประเภท คือ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยเกษตรกรรม

3. การศึกษาลักษณะของนักเรียน ปวช. ศึกษาเฉพาะลักษณะของนักเรียนในด้าน
ต่อไปนี้เท่านั้น คือ ภูมิหลังทางครอบครัว ภูมิหลังทางการศึกษา อัตราการมารายงานตัว
อัตราการออกกลางคัน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ข้อมูลที่ได้จากสถานศึกษา ถือว่าเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้
2. กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยความจริงใจ
3. การให้คะแนนของสถานศึกษาส่วนภูมิภาค สังกัดกรมอาชีวศึกษา มี
มาตรฐานทัดเทียมกัน
4. เกรดเฉลี่ยของนักเรียนแต่ละคนเป็นตรรกะที่ใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนแต่ละคนอย่างแท้จริง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียน	หมายถึง	นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา
สถานศึกษา	หมายถึง	วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา และ วิทยาลัยเกษตรกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา
ประเภทโควตา	หมายถึง	ประเภทของนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือก เข้าเรียนในสถานศึกษา โดยผ่านการ คัดเลือกของคณะกรรมการระดับจังหวัด ซึ่งใช้เกณฑ์และวิธีการที่กรมอาชีวศึกษา กำหนด
ประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือก	หมายถึง	ประเภทของนักเรียนที่ได้รับคัดเลือกเข้า เรียนในสถานศึกษา โดยวิธีคัดเลือกจาก บุคคลที่สมัครเข้าเรียน ซึ่งสถานศึกษาแต่ละ แห่งเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
ส่วนภูมิภาค	หมายถึง	จังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย ยกเว้น กรุงเทพมหานคร

ภูมิหลังทางครอบครัว	หมายถึง	อาชีพและระดับการศึกษาของบิดา มารดา ของนักเรียน
ภูมิหลังทางการศึกษา	หมายถึง	เกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น และประเภทกลุ่มวิชาที่เลือกเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียน
อัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษ	หมายถึง	อัตราส่วนที่คิดเป็นร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้เคยเลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษในขณะที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ต่อจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนในแต่ละสาขาวิชา
อัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาการงาน	หมายถึง	อัตราส่วนที่คิดเป็นร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้เคยเลือกเรียนวิชาการงานในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เข้าเรียนต่อจำนวนนักเรียนที่เรียนในแต่ละสาขาวิชา
อัตราร้อยละของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพ	หมายถึง	อัตราส่วนที่คิดเป็นร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้เคยเลือกเรียนวิชาอาชีพในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตรงหรือสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เข้าเรียนต่อจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนในแต่ละสาขาวิชา
การมารายงานตัว	หมายถึง	การที่นักเรียนมีสิทธิ์เข้าเรียนในสถานศึกษา และได้มาลงทะเบียนเรียน
การออกกลางคัน	หมายถึง	การที่นักเรียนออกจากสถานศึกษา ก่อนสำเร็จการศึกษา
อัตราการมารายงานตัว	หมายถึง	อัตราส่วนที่คิดเป็นร้อยละของจำนวนผู้ที่มารายงานตัวในรอบแรกต่อจำนวนที่มีสิทธิ์เข้าเรียนในแต่ละสาขาวิชา
อัตราการออกกลางคัน	หมายถึง	อัตราส่วนที่คิดเป็นร้อยละของจำนวนผู้ที่ออกกลางคันต่อจำนวนที่เข้าเรียนในแต่ละสาขาวิชา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	หมายถึง	เกรดเฉลี่ยสะสม ดังนี้
ในกรณีที่เป็นนักเรียน ปวช. 1	หมายถึง	เกรดเฉลี่ยใน 1 ภาคเรียน
ในกรณีที่เป็นนักเรียน ปวช.2	หมายถึง	เกรดเฉลี่ยใน 3 ภาคเรียน
ในกรณีที่เป็นนักเรียน ปวช.3	หมายถึง	เกรดเฉลี่ยใน 5 ภาคเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. จะเป็นประโยชน์แก่กรมอาชีวศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการจัดสรรโควตาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ได้แก่ การปรับปรุงเกณฑ์ในการจัดสรรโควตา เพื่อให้มีการกระจายในโอกาสทางการศึกษาต่อด้านวิชาชีพโดยทั่วถึงกัน ตามสัดส่วนที่เหมาะสม การจัดสรรโควตาให้สอดคล้องกับสาขาวิชาที่นักเรียนมีความสนใจและถนัด การหามาตรการในการเพิ่มจำนวนนักเรียนให้มารายงานตัวสูงขึ้น และการลดจำนวนนักเรียนออกกลางคันลงให้เหลือน้อยที่สุด เป็นต้น

2. จะเป็นแนวทางในการทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการจัดสรรโควตาในระดับการศึกษาและประเภทอื่น ๆ ต่อไป ได้แก่ การจัดสรรโควตาในระดับ ปวส. ปวท. และมีธยมศึกษา เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย